

MARCO HOFFMAN:

‘Communicatie over naamgeving belangrijk’

Tientallen onderzoekers houden zich bezig met onderzoek aan bloembollen en vaste planten. Niet alleen in Lisse of Zwaagdijk, maar ook op tal van andere plaatsen. De serie Het onderzoek van... laat onderzoekers vertellen waar zij op dit moment mee bezig zijn. In deze aflevering PPO-onderzoeker Marco Hoffman, die zich onder meer bezighoudt met onderzoek aan sortiment in bomen en vaste planten.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

Het sortiment bloembollen mag groot zijn, het is ten opzichte van de boomkwekerij en de vasteplantensector nog van een overzichtelijke omvang. Wat bollen, bomen en vaste planten gemeen hebben is de wens om duidelijkheid en eenduidigheid in de naamgeving. Waar de KAVB daar veel werk zet als het gaat om de bloembollen, is PPO Bollen, Bomen, Fruit de drijvende kracht achter de bomen en de vaste planten. Verantwoordelijk voor dat werk is wetenschappelijk onderzoeker Marco Hoffman. Hij was, na zijn studie taxonomie aan de Landbouwniversiteit in Wageningen, jarenlang werkzaam op het Proefstation voor de Boomkwekerij in Boskoop. Hoewel Lisse nu de hoofdvestiging is geworden, is Hoffman nog regelmatig in Boskoop te vinden. Al was het alleen maar vanwege de sortiments-tuin en de proefvelden die daar liggen. Die locatie is onder meer blijvend noodzakelijk vanwege de grondsoort. Hoffman: “Een heel deel van het bomensortiment is op de zandgrond rond PPO niet goed te telen en te onderzoeken, terwijl dat wel in Boskoop kan.”

INTERNATIONAAL

Het sortimentsonderzoek dat Hoffman uitvoert resulteert onder meer in de uitgave van twee boeken, die eens in de vijf jaar verschijnen. De ene is de Naamlijst van houtige gewassen, de andere de Naamlijst van vaste planten. De meest recente editie is van 2005, de volgende set staat voor tweede helft 2010 op de planning. Volop werk dus voor Marco Hoffman. “Het project bestaat uit het registreren van nieuwe cultivars en het controleren van de vorige naamlijsten. Dat laatste betekent veel

overleg met de praktijk over wat er is gewijzigd in het handelssortiment. Wat nemen we nog wel, wat niet meer? Dat is vooral bij vaste planten met een immense sortimentsontwikkeling, zoals Hosta en Hemerocallis, geen gemakkelijke zaak. Een groot deel van de nieuwe cultivars voegt niets toe aan het bestaande sortiment. Dat schept heel veel verwarring voor de consument en ook voor de handel. Alleen als iets echt door meer kwekers wordt verhandeld of echt een verbetering is, nemen we het op.”

Sinds de vorige uitgave heeft het project een internationale status. “Dat heeft wel gevolgen gehad voor de bijdrage vanuit de vakheffing. We kregen drie jaar geleden te horen dat er minder collectief geld beschikbaar werd gesteld, en dat betekent dat we meer uit de markt moeten gaan halen. Dit lukt deels door sponsoring van de Stichting Beurshal (die erg gebaat is bij uniforme en stabiele naamgeving) en deels door de verkoop van de boekjes. Door de lijst een internationaal karakter te geven zijn er door de buitenlandse verkoop ook inkomsten uit het buitenland. Maar nog belangrijker is het dat het een wezenlijke bijdrage levert aan de uniformiteit van plantennamen. De handel en daarmee ook de naamgeving houdt niet op bij de grens.

DISCUSSIE

Naast aanvullingen in het sortiment krijgt Hoffman ook te maken met nieuwe taxonomische inzichten. Vooral door de opkomst van DNA-onderzoek naar verwantschap kunnen er wijzigingen noodzakelijk zijn. Op zich logisch, vindt Hoffman. “We baseren de naamgeving nog steeds op Linnaeus, en die is altijd uitgegaan van visuele verwantschappen. DNA is beter, en dat vind ik ook geweldig. Maar omdat we hier te maken hebben met het gebruik in de han-

Marco Hoffman

del moet er ook bereidheid zijn om namen te wijzigen. En daar gaat tijd overheen. Taxonomische wijzigingen voeren we eenmaal per tien jaar door. De laatste keer was in 2005, dus dat gaan we weer in die van 2015 doen. Daarbij beginnen we altijd eerst de nieuwe naam als synoniem op te nemen. Ook om die reden is het belangrijk goed samen te werken met internationale organisaties.”

MARKTORDENEND

“Communicatie over naamgeving vindt de sector belangrijk,” stelt Hoffman. “Publicatie van namenregisters werkt niet alleen verhelderend, maar ook marktordenend. Dit is de stand van zaken, zo doen we dat. En dat Nederland daarin het voortouw neemt, is verklaarbaar. Hier is het allemaal goed georganiseerd, de lijnen tussen onderzoek en praktijk zijn aangenaam kort.” Om de gebruikswaarde van de lijsten te verhogen wordt niet alleen de cultivarnaam vermeld, maar ook of sprake is van kwekersrecht of merkenrecht. “We gebruiken daar standaard-symbolen voor. Ook deze gegevens helpen om het inzicht te vergroten.” Ten slotte kijkt Hoffman ook naar zoiets schijnbaar eenvoudigs als spellingfouten. “Dat soort fouten worden zo snel gemaakt, en gaan al gauw een eigen leven leiden.”